



Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
16/1282

Vår referanse:
201702309-9 008

Sted, Dato
Oslo, 31.08.2017

**HØRINGSSVAR - INNFORING AV OVERTREDELSESGBYR I FLERE LOVER
MED FOLKEHELSEFORMÅL**

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 26.05.2017.

Vi har merket oss at høringen er sendt direkte til politidistriktene og Politihøgskolen. Til orientering har vi bedt underliggende organer om å stille eventuelle merknader til Politidirektoratet. Vi har ikke mottatt innspill.

Høringen gjelder forslag om innføring av overtredelsesgebyr i flere lover med folkehelseformål. Ved lovendring i kraft fra 1. juli 2017 hjemler forvaltningsloven § 44 første ledd at forvaltningsorgan kan ilegge overtredelsesgebyr når det er fastsatt i lov. Formålet med forslaget er å legge til rette for best mulig etterlevelse av regelverkene på folkehelseområdet, ved å utvide lovenes utvalg av reaksjonsmidler til også å omfatte overtredelsesgebyr. Etter forvaltningsloven § 43 annet ledd er overtredelsesgebyr å anse som straff etter menneskerettighetsforpliktelsene. Dette innebærer at politi og påtalemyndighet ikke kan forfølge det samme forholdet om det reageres med overtredelsesgebyr.

Politidirektoratet har ikke foretatt en detaljert gjennomgang av enkelthetene i høringen, og avgrenser seg her til å gi enkelte generelle merknader. Politidirektoratet støtter i hovedsak departementets forslag.

Generelt til forholdet mellom overtredelsesgebyr og straffeprosessuell reaksjon

Overtredelsesgebyr skal være et alternativ til bøtstraff ilagt av påtalemyndigheten, jf. høringsnotatet punkt 3.2.6. I punkt 3.8 uttales at det skal bero på forvaltningsorganets skjønn om det skal reageres med overtredelsesgebyr. Videre heter det i punkt 3.5 at det overfor privatpersoner kun vil være aktuelt å reagere med overtredelsesgebyr i mindre alvorlige saker.

Vi vil bemerke at høringen omfatter bestemmelser som i all hovedsak gjelder næringsliv og folkehelse, områder hvor forvaltningsorgan har bedre forutsetninger til å følge opp enn politiet, både hva gjelder kompetanse og kapasitet. Så lenge det forutsettes at forvaltningsorganene skal måtte vurdere hvorvidt det er korrekt å reagere med overtredelsesgebyr, andre tiltak eller anmeldelse til politiet, har vi ikke motforestillinger mot forslaget. Vi forutsetter at alvorlige lovbrudd fortsatt vil bli anmeldt til politiet.

Politidirektoratet

I den sammenheng har vi merket oss at det i punkt 3.5 ikke er uttalt forutsetninger om terskelen for når overtredelsesgebyr skal anvendes overfor juridiske personer. Hvor det er tale om utbytte av betydning, bør etter vår oppfatning politianmeldelse kunne vurderes som aktuelt. Vi legger likevel til grunn at de fleste av handlingsnormene forslaget gjelder i praksis ikke vil omfatte slike tilfeller. Vi finner derfor også grunn til å påpeke at overtredelsesgebyr overfor juridiske personer normalt vil måtte settes høyt for å ha tilsiktet effekt.

Alkohollovgevingen

Politidirektoratet er enig i at det skal kunne reageres med overtredelsesgebyr ved brudd på de aktuelle handlingsnormene i alkohollovgevingen nevnt i høringsnotatet. Brudd på alkoholreklameforbudet er et godt eksempel på en bestemmelse hvor forvaltningen har best forutsetninger for både å undersøke saken og reagere. Hva gjelder brudd på forpliktelsene som virksomheter som utleverer alkoholholdig drikk ved privatimport har, vises det til de generelle merknadene over. Politidirektoratet bemerker at det i slike tilfeller kan være grunnlag for å inndra utbytte i de alvorlige sakene, og at sakene da bør håndteres av politiet.

Tobakkskadeloven

Ved brudd på tobakkskadeloven § 17 om salgsforbud til personer under 18 år vil det i de alvorlige (langvarige) tilfellene kunne være aktuelt å overlate saken til politiet for etterforskning.

Politidirektoratet er enig i at det ved eksport av snus normalt sett ikke bør reageres med overtredelsesgebyr, idet en slik handling gir et betydelig potensial for økonomisk utbytte, som skal inndras.

Med hilsen

Geir Jonatan Sharabi
fung. seksjonssjef

Nina Helmersen Østvold
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur

Saksbehandler: Henning Holtaas

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet